

Zdi se nam, da je pokojniku zelo dobro došla ponudba, naj ljudstvo uči v posebnem molitveniku znotranje molitve. Zato piše: »Prav mnogo jih je, ki pravijo, da bi radi premišljevali, ako bi vedeli, kako se to napravi. Res je, da je znotranja molitev kaj tako visokega, da se ne dá učiti z zunanjo besedo, ampak da je njen edini učitelj sv. Duh, kakor stoji pisano: »Duh podpira našo slabost; ne vemo namreč, kako bi molili, kakor se spodobi; sam Duh pa moli za nas z neizrekljivimi zdihljeji.« (Rimlj. 8.) Ali če si duša le resnično prizadeva, ter prosi daru znotranje molitve, bode ga tudi gotovo prejela.«

Potem nam ljubeznivo razmotriva, kaj se pravi premišljevat? »Premišljevat se pravi, pred božjim obličjem resno in pozorno preudarjati katerokoli versko resnico z namenom, da se nam v srcu zbudijo svete misli, želje in čutila, ki našo voljo nagibajo k primernim sklepom vednega boljšanja našega življenja. Premišljevanje obsega torej in v dobrem vadi vse dušne moči. Pamet preudarja versko resnico na vse strani in jo obrača na pretečeno življenje in na sedanje razmere in potrebe. Ti preudarki vzbudijo v srcu razne občutke: veselje ali žalost, — mir ali strah, — navdušenje ali boječnost, — hrepenenje ali stud, — zadovoljnost ali kesanje; in kar srce misli, želi in čuti, to izrazuje ter izjavlja v živih izdihljeh pred Bogom. Vse to pa voljo nagne, da človek sklone vsled spoznane resnice tudi živeti; to je, se varovati grehov, ki so tej resnici nasproti, in se vaditi v čednostih in dobrih delih, ki jih ta resnica priporoča ali celo vелеva. V premišljevanju torej pamet preudarja, srce moli in volja dobre sklepe dela.«

Na dalje pravi Kosar: »Kmečki in služebni ljudje bodo sicer prav mnogokrat komaj družega časa za premišljevanje našli, kakor čas, ko grejo na delo ali z dela, ali tudi pri delu. Kolikokrat imaš četrtno ure, pol ure in še dalje, da prideš na njivo, na travnik, v gorice, v les, kjer imaš opraviti: koliko lepega premišljevanja bi lahko gredoč po stezi opravil! Kako lahko in koliko obilno bi mogli premišljevat zlasti pastirji in pastarice na paši! O takih prilikah seveda premišljevanje ne bo teklo v takem redu in se tako vršilo, kakor doma ali v cerkvi; ali sv. Duhu bo tvoja resna in po svetosti hrepeneča volja silno dopadla, in z veseljem te bo učil, kako se na stezi in med delom premišljuje, in bo tvoj trud obilno blagoslovil. Zato le srčen in stanovitven bodi, in trdno zaupaj v Boga ter se pogumno loti sv. premišljevanja. V kratkem boš premagal vse težave in boš našel v tej sveti vaji toliko veselja in sladkosti, luči, tolažbe in moči, da je gotovo nikoli več opustil ne bodeš, ako se je enkrat privadiš.«

Slednjič nam podaja 30 premišljevanj za 30 dni meseca, »ki so izpeljane v onem duhu, kakor se navadno duhovne vaje ali eksercicije obhajajo.«

»Kakor pa se ene in iste telesne hrane, in naj bi bila še tako ukusna, sčasom naveličamo, in zato radi hrano spreminjamo po raznih dnevih, praznikih in letnih časih; in kakor nam ista še tako dobra hrana vsak čas dobro ne služi, in zlasti v bolezni druge hrane potrebujemo kakor v zdravih dneh: isto velja tudi od dušne hrane.« Prav zato nam podaja Kosar še posebnih pobožnostij za godove in praznike cerkvenega leta, nam priporoča v dušnih in telesnih nevarnostih posebne molitve in blagoslove, kakor tudi ima tolažilno besedo za bolnike in umirajoče.

Med slovenski svet je razpečanih več kakor 70 tisoč izvodov »Nebeške hrane«, po katerih uči in bo vedno učil spirital Kosar verno ljudstvo duhovnega življenja.

Gospodarske stvari.

Olajšave pri prejemanju soli za živino.

Številka 244 državnega zakonika, oziroma številka 50 ukaznika finančnega ministerstva iz leta 1894 obsega novo naredbo c. kr. finančnega ministerstva z dné 28. decembra 1894. l. o dobavi soli za živino po znižani ceni. Dočim zadeva prvi oddelek te naredbe »skladišča za živinsko sol«, povsem novo napravo, o kateri se bode še pozneje govorilo, se v drugem oddelku naredbe vsem občinam, za katere bi se v prihodnje ne utegnili napraviti posebna skladišča za živinsko sol in za katere tedaj gledé dobave živinske soli po znižani ceni od strani njihovih živino posedujočih poljedelcev v obče dotična dosedanja določila naredbe finančnega ministerstva z dné 20. decembra 1893. l. (drž. zak. št. 176, ukaznik finančnega ministerstva št. 57 iz leta 1894.) tudi nadalje še v veljavi ostanajo, ta določila na dvojno stran prav bistveno olajšujejo.

Po § 19. nove naredbe so namreč občinski predstojniki pod v tem paragrafu navedenimi pogoji pooblašteni, potem, ko je naročena pošiljatev živinske soli k njim dospela, uradno zaporo, ki se nahaja na vsaki vreči taiste, v svrhu razdelitve v nji obsežene živinske soli med za vsprejem te soli opravičene poljedelce sami odvzeti, če v dveh dneh po zglastitvi, da je pošiljatev živinske soli dospela, ne pride k njim nobeden finančni organ, da bi zaporo odvezl.

Še važnejša je v § 18. naredbe dovoljena odprava ustanovitve in naznanila določenega obroka za vsako posamezno občino gledé naročitve živinske soli po znižani ceni. Doslej je mogla občina naročiti, oziroma prejeti to sol še le od tistega osmih mesecev februarja do vštete septembra počenši, katerega je dotični občini v to določila že naprej pristojna finančna deželna oblast. Vsled tega si je moglo več občin živinsko sol oskrbeti čestokrat še le mnogo pozneje, kakor so taisto potrebovale, dočim so prišle marsikaterе druge občine, koje bi živinsko sol rade dobile šele v poznejšem času, po vsporedu za dobavo te soli že v kakem prejšnjem mesecu na vrsto.

Po prej navedeni novi določbi smejo od l. 1895. naprej vse občine množino živinske soli po znižani ceni, ki pripada na leto za njihove živino posedujoče poljedelce kadarkoli hočejo med 1. januarjem in 15. decembrom vsacega leta naročiti ter je nadalje popolnoma občinskim predstojnikom prepuščeno, določiti za to najprikladnejši čas. Živinska sol, ki se naroči potem od občinskih predstojnikov s posredovanjem oddelka za solna posla c. kr. glavnega ravnateljstva avstr. železnic, bode se oddajala pri od finančnega ministerstva določenih c. kr. zalogah soli po vrsti, kakor so posamezne na naročila pri teh zalogah dospela, kolikor je mogoče z ozirom na vsakokratne tamkaj shranjene množine živinske soli.

Dosedanja določba, po kateri morejo poljedelci jedne občine v razmeri z njihovo tačasno živino nanje pripadajočo množino živinske soli le skupaj in na enkrat po predstojniku dotične občine prejeti, pa ostane gledé vseh občin, ki se v prihodnje ne pridélé morebiti kakemu »skladišču za živinsko sol«, tudi nadalje v veljavi. Ta določba se ni mogla opustiti, ker je za posameznega kmetovalca na leto povprek odpadajoča množina živinske soli po znižani ceni tako malenkostna, da bi bila za kmetovalca mnogo predraga, če bi jo hotel posamezno prejeti iz c. kr. solnih zalog, ki so večinoma zelo oddaljene in se razun tega tudi že iz opravičnih ozirov ne morejo pečati s prodajo tako malenkostnih količin; kajti le za one tovore živinske soli, ki

zavzemajo cel vagon, ali vsaj pol vagona, to je 100 oziroma 50 meterskih stotov, dovolile so uprave avstrijskih železnic znatno znižano vožno ceno.

Da se sedaj ta tarifna ugodnost kolikor možno izkoristi in prejemni stroški soli za živino kar najbolj omejijo, je neobhodno potrebno, da se živinska sol prejema za celo leto na jedenkrat in vsaj po občinah, mnogokrat pa, če celo na vso občino odpade manj kot 100, oziroma 50 meterskih stotov na leto, tudi od več občin skupaj, to je »kumulativno«, po predpisih v § 8, odstavek 2. naredbe finančnega ministerstva z dne 20. decembra 1893 l. (drž. zak. št. 176, ukaznik št. 57), iz c. kr. zalog za sol. Poleg težkoč, ki se protivijo marsikje zjedinjenju več občin na tako skupno prejetje živinske soli, se ne dá tajiti, da mora biti za mnoge kmetovalce težavno živinsko sol na jedenkrat za celo leto naročiti in zanjo odpadajočo kupno ceno naprej pripraviti in položiti.

Da se pride tej neprilичnosti po možnosti v okom, je finančno ministerstvo, — ker za upravo solnega monopola veljavna načela ustanovitve državnih prodajalnic živinske soli poleg že obstoječih c. kr. zalog soli ne dopuščajo — v prvem oddelku nove naredbe dovolilo, da smejo samoupravne in poljedelsko-gospodarske skupščine napraviti pod v onem oddelku navedenimi pogoji »skladišča za živinsko sol«. Potem ni nikake ovire, da one izmed navedenih skupščin, katerim finančno ministerstvo napravo skladišč za živinsko sol dovoli, vzdržujoč svojo odgovornost in jamstvo nasproti finančni upravi za izpolnjevanje predpisanih pogojev, ustanovitev in oskrbovanje, oziroma vodstvo dotičnih skladišč za živinsko sol (morebiti ponudbenim potom) prepusté drugim osebam, zlasti tudi trgovcem, kateri bi bili za to pač najbolj sposobni in bi tudi gotovo radi bili pripravljeni, žrtvovati za ustanovitev in opravljanje skladišč živinske soli potrebna denarna sredstva, že zaradi tega, ker bi s tem razširili krog svojih naročnikov.

Ustanovitev skladišč živinske soli bode kmetovalcem njemu prideljenih občin v tem oziru na korist, da si bodo živinsko sol v oni zalogi do vsakemu posameznemu na leto odmerjene množine mogli oskrbeti, oziroma nakupiti o vsakem času v poljubnih delnih količinah, kakor druge gospodarske potrebine. Tudi je pričakovati, da se bode živinska sol v zalogah oddajala kmetovalcem po kolikor mogoče nizkih cenah ker zaloge taisto lahko prejemajo z najnižjimi prevoznimi stroški in ker bodo skupščine, kojim se je ustanovitev skladišč dovolila, gotovo zavzemale gospodarskemu prospehu popolnoma ustrezajoče stališče.

Z ozirom na vse te z ustanovitvijo takšnih skladišč za živinsko sol združene ugodnosti in olajšave gledé dobave živinske soli po znižani ceni se mora le želja izreči, da bi se poklicane samoupravne, posebno pa poljedelsko-gospodarske skupine v korist živino posedujočih kmetovalcev in v prospeh domače živinoreje za njim izročeno uravnavo c. kr. dopuščenih skladišč živinske soli v celi deželi na vso moč potrudile in v vsakem sodnem okraju najmanj jedno tako skladišče ustanovile, pri čemer jih bodo pristojna finančna oblastva najkrepkeje podpirala.

Žitne cene v Mariboru od 1. febr. do 9. febr. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 50 kr., rž 4 fl. 30 kr., ječmen 4 fl. 45 kr., oves 3 fl. 50 kr., turšica ali koruza 5 fl. 45 kr., proso 4 fl. 30 kr., ajda 4 fl. 70 kr. in fižol 7 fl. 70 kr.

Sejmovi. Dne 16. februarja v Poličanah (svinjski sejem) in v Kostrivnici. Dne 18. febr. v Braslovčah. Dne 19. febr. na Gornji Polskavi in v Pišecah. Dne

20. febr. v Imenem (svinjski sejem). Dne 21. febr. na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem) in v Šošanju. Dne 22. febr. v Teharji in pri Sv. Filipu v Veračah.

Dopisi.

Iz Gradea. (Katoliško tiskovno društvo.)

Kar je nam družba sv. Mohorja, je štajarskim Nemcem njih »tiskovno društvo«, ki je imelo 28. januarja t. l. svoj občni zbor, kjer se javno polaga račun. Letos bil je pa ta zbor posebno mnogoštevilno obiskan, ker šlo je za petindvajsetletnico. V številu udov društvo res strašno nazaduje od leta do leta, ni tako navdušenih poverjenikov kot pri nas, zadnje leto bilo je udov ne do cela 6000. A ker se društvo peča z knjigotiskom in trštvo na veliko, napredujejo tem bolj društveni zavodi, združeni z tiskarnami, katerih je troje: »Styria« in »Gutenberg« v Gradcu, »Judenburg« v Judenburgu. Te stojijo na vrhuncu dandanes le mogočega napredka in jim nesejo 25% čistega dohodka! — Zvečer onega dne bilo je slavnostno zborovanje v rokodelskem domu. Slavnostni govor imel je glasoviti o. Abel D. J. z Dunaja, potem so se na gledališkem odru tam kazale »žive slike«, predstavljajoče zgodovino katoliškega gibanja zadnjih 25 let, opiraje se na zgodovino sv. križa. Predstavljali so namreč te »slike« res živi ljudje, ali bilo jih je videti, kot bi bile podobe iz kamna sekane in iz lesa rezane. Se ve, je treba k temu pravega umetnika-voditelja in tak je v resnici mož, ki je te žive slike »stavil«, veren umetnik, rodom Ljubljčan, Kurz pl. Goldenstein. Posebno navzoče kmečko ljudstvo, ki še kaj takega nikdar videlo ni, je kar strmelo. Star kmetič za menoj vskliknil je na glas v svojem spakedranem narečju: »To naj bi naši liberalci videli!« — Dan bil je res sijajen! Na shodu se je tudi naša slavna družba sv. Mohorja častno omenjala. — Učimo se tedaj v krščanski zastopnosti drug od drugega, in posnemajmo, kar vidimo dobrega tudi na naših sosedih, in ne samo obstanek, tudi napredek nam je zagotovljen! F. S. Š.

Iz Jarenine. (Slomšekova svečanost.) Premile besede: »Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do krščanske in narodne omike in prave sreče«, katere so nam kot drag slovenski biser zapustili nepozabljivi knezoškof Anton Martin Slomšek, vzbudile so hvaležnost tudi v srcih jareninskih kmetov. Naše kmečko bralno društvo si je naročilo Slomšekovo sliko, katera naj bi v čitalničnih prostorih viseča, vsakemu rodoljubo vzbudila v srcu sveti opominj: »Ljubi rojak, ne pozabi premilega slovenskega dobrotnika!« Sliko je izdelal znani slovenski akademični slikar J. Dekleva v Mariboru, njeno odkritje se bode vršilo pri Slomšekovi svečanosti dne 17. svečana v Jarenini, pri kateri priložnosti g. dr. Bezjak blagovoljno prevzame slavnostni govor. Vsi rodoljubi se najuljudneje vabijo k mnogobrojni udeležbi. Zaradi lepšega in večjega prostora vršila se bode svečanost v gostilnici g. Deučmana.

Pesniški.

Od Velike Nedelje. (Bralno društvo) »Mir« je dne 27. januarja imelo svoj redni občni zbor ter so bili v odbor voljeni gospodje: Florijan Kuharič, obč. predstojnik, predsednikom; Jakob Menhart, kaplan, podpredsednikom; Ivan Veselič, posest., tajnikom; Jurij Skvorc, trgovec, blagajničarjem; Tone Eberl, učitelj, knjižničarjem, ki je ob enem tudi pevovodja; odbornikom pa gg.: Ivan Meško, posestnik in obč. predstojnik; Ivan Kosar, nadučitelj; Tone Habjanič, posest.; Lorenc Šostarič, posestnik. Pokazalo se je o tej priliki, da društvo vsestransko zelo napreduje ter sme v tem oziru